

שבעה פרקים על

אנגליה ודרכי הדימוקרטיה האנגלית

מאת

חיים יהודה רות

הוצאת "יבנה", תל-אביב

מפי ביאליק

„שומה אפוא על מנהיגינו ומנהלי הענינים
המדיניים שלנו ועל כולנו ללמוד אל
נפש האנגלי הזה, ולחפש נתיבה ללבו
ולהבנתו ולכלכל את דברינו בלי שחצנות
ויוהרה המרחיקה מעלינו גם ידידים ;
וכמובן, עלינו לעשות זאת במלוא
הכרתנו העצמית וצדקת דרכנו, בלי
לכוף את קומתנו האנושית והלאומית.“

(מ. עובדיהו, מפי ביאליק, ת"א ת"שה, עמ' כ"ז)

תוכן

7	. . . . .	הקדמה
9	. . . . .	א. אנגליה והאנגלים
27	. . . . .	ב. לביסוס הדימוקרטיה
45	. . . . .	ג. הרשויות המקומיות וחינוך הצבור
56	. . . . .	ד. משמעת לאומית וחופש הפרט
62	. . . . .	ה. על "תנועת-הנוער" האנגלית המקורית
73	. . . . .	ו. על הכיוון הרצוי של לימודי האנגלית
86	. . . . .	ז. על לימוד האנגלית בביה"ס העברי

ה ק ד מ ה

לספר קטן זה שתי מטרות, האחת לעזור לנו להבין את אפים והלך-מחשבתם של האנגלים, השניה לציין כמה מדרכיהם שמהן נוכל ללמוד. הפרק הראשון קובע שסוד המוזר שבאנגלים הוא החירות; השני, שחירות זו מצאה את צורתה הארגונית הטפוסית במה שנקרא דימוקרטיה; השלישי, שעיקר דימוקרטיה זו במציאותם ובטפוחם של איגודים מקומיים דוקה, בניגוד לשיטה של הרכוז הביורוקרטי המכונה דימוקרטי שלא בצדק. הרביעי מראה שבדימוקרטיה כזו יש מובן ממשי לחירות הפרט, אעפ"י שכרוכה בה גם משמעת לאומית כנה; החמישי, שחירות-פרט זו היא סגולה של "תנועת-הנוער" האנגלית המקורית, והיא עיקר בכל חינוך בריא. הששי דן על התועלת שבבילנו כאן מלימוד הלשון והספרות האנגלית. המכתב המסיים מסכם את הקודם וקורא את הקהל שלנו, ובמיוחד את קהל המורים, לסבלנות ולהבנה.

כל שבעת הפרקים נתחברו בהזדמנויות שונות ונתפרסמו במשך שנות המלחמה. עכשיו מתחילה תקופת ה"ריקונסטרוקציה" שלאחר המלחמה, והענינים שנידונו (לאו דוקה, כמובן, הדעות שהבעתי עליהם אני) נראים כחשובים אפילו יותר. לא נתברר עדיין עד מתי יהיה גורלנו קשור בגורל האנגלים. אך בין אם יהיה לדורות ובין אם לא, ברור כי מאומה זו יש ללמוד הרבה. הטפוס שלפיו יצרנו את חיינו הצבוריים בדור האחרון

אינו מן המובחר, ובא הזמן לפנות אל דוגמה ממין
אחר שממנה נוכל להבנות בנין בריא יותר. במיוחד
חשוב בזמן זה, בשעת הקריאה למדינה עברית, ללמוד
מדינה מהי.

העם האנגלי יצר דרך-חיים המדגימה בצורה
מעולה את הדימוקרטיה והרעיונות הכרוכים בה, והם
חירות הפרט, הבעת הדעות החפשית וזכות המיעוט
לנסות להיות הרוב. דרך-חיים זו הראתה את כוחה
במשך המלחמה הזאת נגד יריביה, ואף הוכיחה שביכלתה
לא רק לעמוד בפניהם אלא גם להתגבר עליהם. היא
ראויה אפוא לתשומת-לב וללימוד. הבה נשים לב
ונלמד.

ליג סיון, תש"ה

חי"ר